PL ISSN 0419-8824

DZIEJE NAJNOWSZE

INSTYTUT HISTORII
IM. TADEUSZA MANTEUFFLA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

FUNDACJA INSTYTUTU HISTORII
IM. TADEUSZA MANTEUFFLA
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

2–2026

http://rcin.org.pl

Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla
Polskiej Akademii Nauk

Fundacja Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla
Polskiej Akademii Nauk

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik LVIII
2026
2

IH PAN

Warszawa 2026

http://rcin.org.pl

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszczaka,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

KOMITET REDAKCYJNY
Łukasz Adamski, Mikheil Bakhtadze, Roman Baron, Agnieszka Cieślikowa, Idesbald Goddeeris, Krzysztof Kawalec, Krzysztof Kosiński, Claudia Kraft, Piotr Madajczyk, Wojciech Materski, Andrzej Nowak, Sławomir Nowinowski, Małgorzata Ptasińska, Dušan Segeš, Andrzej Suchcitz, Włodzimierz Suleja, Tadeusz Wolsza, Michihiro Yasui

REDAKCJA
Małgorzata Gmurczyk-Wrońska (redaktor naczelna), Jacek Tebinka (zastępca redaktor naczelnej), Aleksander Łaniewski (sekretarz), Kamil Sasal (sekretarz), Grzegorz Krzywiec (członek redakcji), Paweł Libera (członek redakcji), Przemysław Olstowski (członek redakcji), Katarzyna Sierakowska (członek redakcji), Rafał Stobiecki (członek redakcji)

REDAKTOR WYDAWNICZY
Małgorzata Świerzyńska (język polski), Grażyna Waluga (język angielski)

TŁUMACZENIA STRESZCZEŃ
Grażyna Waluga

ADRES REDAKCJI „DZIEJÓW NAJNOWSZYCH”
Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 31
tel. 22 831 02 61–62, w. 43, e-mail: dn@ihpan.edu.pl
http://www.dn-ihpan.edu.pl

Czasopismo recenzowane

p-ISSN 0419-8824
e-ISSN 2451-1323 (wersja pierwotna)

Creative Commons Attribution 4.0 International /
Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe

Współwydawcy czasopisma:

Instytut Historii
im. Tadeusza Manteuffla
Polskiej Akademii Nauk
00-272 Warszawa
Rynek Starego Miasta 31
tel. +48 22 831 02 61, w. 44
e-mail: wydawnictwo@ihpan.edu.pl

Fundacja Instytutu Historii
im. Tadeusza Manteuffla
Polskiej Akademii Nauk
00-272 Warszawa
Rynek Starego Miasta 29/31, pok. 44
tel. +48 22 831 02 61, w. 46
e-mail: fundacja.ihpan@ihpan.edu.pl

Publikacja dotowana ze środków publicznych
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Redakcja prosi Autorów o przestrzeganie zasad przygotowania tekstów zawartych w instrukcji zamieszczonej na stronie czasopisma: https://www.dn-ihpan.edu.pl/pl/dla-autorow/instrukcja-redakcyjna

http://rcin.org.pl

Dzieje Najnowsze, Rocznik LVIII – 2026, 2
PL ISSN 0419-8824

Spis treści

STUDIA I ARTYKUŁY

Wojciech Mazur – *Sojusznicze misje wojskowe w kampanii polskiej 1939 roku* . . 5
Filip Musiał, Rafał Opulski – *Cenzura wojenna w strukturze aparatu represji Polski „ludowej" w latach 1944–1946* 25
Michał Przeperski – *Partia i jej ludzie. Powinności i przywileje członków PZPR 1948–1989* 51
Paweł Sasanka – *Obchody rocznic i świąt państwowych w latach 1953–1958 jako barometr kryzysu PRL i detotalitaryzacji systemu władzy* 77
Barbara Żakowska – *Od podziemnego „KOS-a" do Bednarskiej. Krystyna Starczewska i jej droga ku wolnej edukacji* 105
Krzysztof Lesiakowski – *Problematyka kapitału zagranicznego w Polsce w latach osiemdziesiątych XX wieku w dyskursie prasowym i badaniach opinii publicznej. Analiza wstępna* 129
Anna Żuk – *Prywatyzacja i reprywatyzacja aptek w Polsce w latach 1989–1990 na podstawie kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w PZF „Cefarm" w Warszawie* 155

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Stanisław Jaczyński – *Tragizm i bohaterstwo. Nowa biografia generała Antoniego Chruściela „Montera" dowódcy Powstania Warszawskiego* 181
Barbara Klich-Kluczewska – *Ile polityki w talerzu? Wokół książki Moniki Milewskiej „Ślepa kuchnia. Jedzenie i ideologia w PRL"* 193

Nicolas Patin, *Friedrich Wilhelm Krüger. Der dreissigjährige Krieg eines politischen Soldaten (1914–1945)*, aus dem Französischen von Carsten Hinz, Berlin 2025, Metropol Verlag, ss. 268 („Studien zur Holocaust und Gewaltgeschichte" Band 7) – Marcin Przegiętka 204

http://rcin.org.pl

DYSKUSJE I POLEMIKI

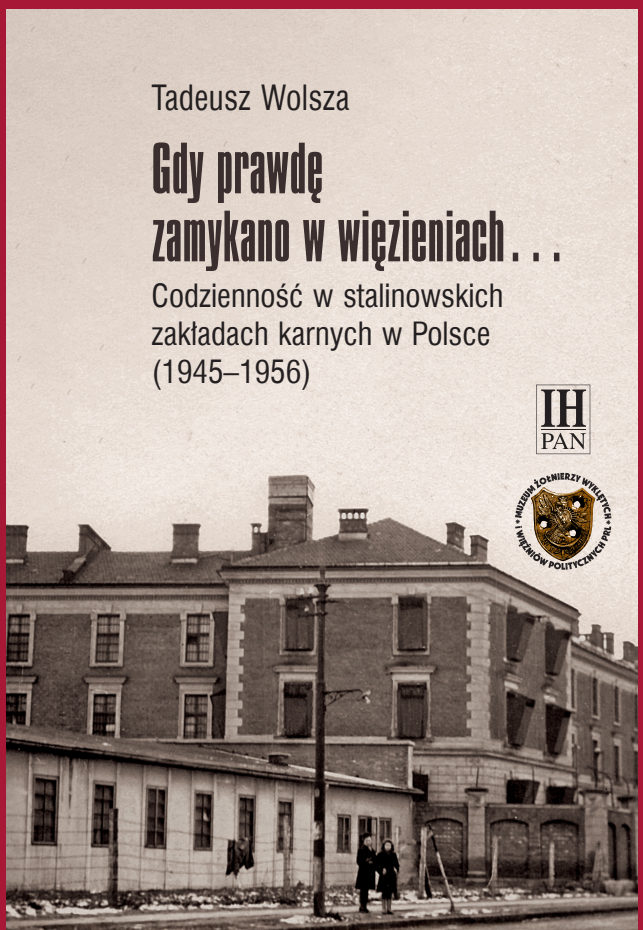
Michał Gniadek-Zieliński – O nierzetelności naukowej i nieetycznych praktykach redaktorskich – wokół *Słownika biograficznego polskiego obozu narodowego* oraz *Encyklopedii ruchu narodowego* 209

IN MEMORIAM

Henryk Bułhak (27 XI 1929 – 1 IV 2026) – Tomasz Schramm 217

http://rcin.org.pl

INSTYTUT HISTORII PAN
PRZEDSTAWIA

www.ihpan.edu.pl
www.ksiegarnia-ihpan.edu.pl

ISSN 0419-8824
9 770419 882603 06>

http://rcin.org.pl